

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ไทยในสงครามอิรัก ค.ศ. 2003 เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ที่จะศึกษาเฉพาะผู้ส่งสาร คือหนังสือพิมพ์ไทย โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ ตัวบท (Text) และการสร้างตัวบท (Text production)

การออกแบบการวิจัย (Research Design)

การศึกษาวิจัยโดยการวิเคราะห์ตัวบทจากพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ (text) เพื่อศึกษาการสร้างวาทกรรมโดยหาเอกลักษณ์ (identity) ที่สื่อสร้างขึ้นมา องค์ประกอบที่ปรากฏขึ้นในข่าว โดยแบ่งข่าวออกเป็นส่วน ๆ เพื่อหาสิ่งที่กล่าวซ้ำ ๆ กัน แล้วศึกษาโครงสร้างที่แฝงอยู่ในข่าวเพื่อหาเนื้อหาที่แท้จริง (Essence) สิ่งที่กำหนดให้เกิดความหมาย (Significance) หรือสิ่งที่แอบแฝงอยู่ และเป็นสิ่งที่โยงใยสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ที่เรียกว่าไวยากรณ์ (Syntax) และศึกษาจาก อุปมาอุปไมย (Metaphor) ซึ่ง Fairclough กล่าวว่า มีผลต่อการขับเคลื่อนสังคม เพราะอุปมาอุปไมยจะแสดงให้เห็นมุมมองและผลประโยชน์ที่ต่างกันและให้ความหมายทางอุดมการณ์ที่แตกต่างกันด้วย งานศึกษาชิ้นนี้ต้องการที่จะสกัด “ร่างทรง” ของงานเขียน หรือ “ข่าว” ออกไป แล้วหา “แก่นแท้” Essence คือสิ่งที่แอบแฝงอยู่ โดยศึกษาจากหนังสือพิมพ์ 2 ฉบับ คือ มติชนรายวัน, และผู้จัดการรายวัน/รายสัปดาห์ โดยศึกษาจาก การพาดหัวข่าว เพื่อศึกษาหาวาทกรรมของสื่อมวลชนโดยศึกษาจากภาษาที่หนังสือพิมพ์ใช้

หน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis)

หน่วยที่ใช้ในการศึกษา คือ พาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ 2 ฉบับ มติชนรายวัน, และผู้จัดการรายวัน/รายสัปดาห์ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันจะออกจำหน่ายเฉพาะวันจันทร์-ศุกร์ แต่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายสัปดาห์ จะออกจำหน่ายในวันเสาร์-อาทิตย์

ระยะเวลาในการศึกษา รวมระยะเวลา 3 เดือน

1. ก่อนเกิดสงคราม ระหว่าง 1 กุมภาพันธ์- 20 มีนาคม 2546
 มติชนรายวัน จำนวน 39 ข่าว
 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน/รายสัปดาห์ จำนวน 73 ข่าว
2. ขณะเกิดสงคราม ระหว่าง 21 มีนาคม - 9 เมษายน 2546
 มติชนรายวัน จำนวน 38 ข่าว
 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน/รายสัปดาห์ จำนวน 34 ข่าว
3. หลังเกิดสงคราม 10 - 30 เมษายน 2546
 มติชนรายวัน จำนวน 23 ข่าว
 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน/รายสัปดาห์ จำนวน 30 ข่าว

วิธีการคัดเลือกข่าวในการวิเคราะห์วาทกรรม

1. พาดหัวข่าวฝ่ายสนับสนุนสงคราม
2. พาดหัวข่าวฝ่ายต่อต้านสงคราม

ขั้นตอนในการศึกษา

1. เลือกพาดหัวข่าวตามระยะเวลาที่กำหนด (กุมภาพันธ์ - เมษายน 2546)
2. คัดเลือกประเด็นข่าวตามระยะเวลา ก่อนสงคราม ระหว่างเกิดสงคราม และ หลังเกิดสงคราม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา เรื่อง “วาทกรรมของหนังสือพิมพ์ไทยในสงครามอิรัก ค.ศ. 2003” ในสรุปผลการวิจัย โดยศึกษาจากการวิเคราะห์ตัวบทหรือพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ และการวิเคราะห์การสร้างตัวบทหนังสือพิมพ์ไทย ซึ่งแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. การสร้างตัวบท หนังสือพิมพ์ไทยมีการสร้างตัวบทในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ ซึ่งสามารถจำแนกวิธีการโดยทฤษฎีสัญญาวิทยา ในแนวทางของ Barthes
  - 1.1 การสร้างความหมายโดยอรรถ
  - 1.2 การสร้างความหมายโดยนัย
2. จากการวิเคราะห์การสร้างตัวบท

3. การวิเคราะห์สาเหตุของการสร้างตัวบท เพื่อให้ทราบว่าทำไมหนังสือพิมพ์ไทยจึงสร้างพาดหัวข่าว เช่นนั้น

3.1 วิเคราะห์จากพาดหัวข่าวโดยผู้วิจัย

3.2 วิเคราะห์ตัวบทการสัมภาษณ์การสร้างตัวบท โดย กองบรรณาธิการมติชนรายวัน, และกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน/รายสัปดาห์